

VALTIOSÄÄNTÖOIKEUS 17.1.2014

TENTTIPALAUTE

Tentaattori: professori JAAKKO HUSA

Hylättyjä oli 34, ykkösiä 21, kakkosia 16, kolmosia 24, nelosia 6 ja vitosia 4. Ennen kuin hylätyksi tulleena tai muutoin odottamattoman huonon numeron saaneena ryntäät laatimaan hätäistä sähköpostia tentaattorille käytä hetki ja perehdy tähän palautteeseen – se koskee juuria Sinua.

Muista, että hylättyä tenttiä *ei voi* nostaa hyväksytyksi laatimalla essee. Sama koskee arvosanaa; tenttitulos määrää arvosanan, eikä sitä voi nostaa esseellä tai muulla vaihtoehdoisella suorituksella.

Keskeisten käsitteiden hallinta (12 p)

Osio meni käytännössä kaikilla hyvin, mutta eräät tyypvirheet laskivat pisteitä:

- 1) Parlamentarismi – useimmat osasivat mutta melkein kaikilta unohtui tärkeä lisämääre – joka ei ilmene perustuslain tekstistä itsestään – eli se, että valtioneuvoston tulee nauttia eduskunnan *enemmistön* luottamusta (määre on tärkeä, koska mikään valtioneuvosto ei koskaan nauti koko eduskunnan luottamusta. Parlamentarismiin kuuluu enemmistön ja vähemmistön välinen jännite.)
- 2) Kansalaisaloite – yllättävän moni jätti mainitsematta, että vaikka eduskunnan on pakko aloite käsitellä, niin eduskunnan ei ole aloitetta pakko hyväksyä. Joillakuilla oli myös vaikea muistaa vaadittavaa lukumäärää oikein (50 000).
- 3) Poikkeuslaki – tämä meni hyvin, mutta jotkut käsittivät poikkeuslain viittaavan poikkeusoloihin (eli kyse olisi tällöin PeL 23 §:stä, mutta kyse on PeL 73 §:n tarkoittamasta asiasta). Tällöin pisteet menivät nolville.
- 4) Laillisuusvalvonta – tässä oli vaikeuksia käsittää, että valvonta ei rajoitu vain EOA:n ja Oka:n valvontaan vaan, että myös sellaiset tahot kuten vaikkapa Valvira ja AVI:t harjoittavat tätä. Aika monella oli myös koko käsite hukassa, jotkut luulivat mm. poliisin harjoittavan laillisuusvalvontaa (ks. Jyränki – Husa s. 333-337).
- 5) Ihmisoikeus – tässä oli paljon epätarkkuuksia. Eli kyse on perustavanlaatuisesta yksilön oikeudesta, joka perustuu kansainväliseen oikeuteen eli käytännössä kv-ihmisoikeussopimukseen (huom. monikkomuoto eli ei vain yhteen sopimukseen).
- 6) Perusoikeus – tässä oli myös epätarkkuuksia. Eli kyse on perustavanlaatuisesta yksilön oikeudesta, joka perustuu kansalliseen perustuslakiin.

Oikeudenalan yleisten oppien hallinta (18 p)

Tämä osio meni pistemielessä hyvin, ja pisteitä tuli melkein kaikille kohtuullisesti.

1) Oikeussääntöjen hierarkia – kaikilla oli perusteet hallussaan, mutta melkein puolet ryhtyi selostamaan oikeuslähdeoppia, joka ei ole ihan sama asia. Moni myös turhaan selosti ei-hierarkkisia oikeussuhteita säädösten välillä (erityislaki vs. yleislaki, uusi laki vs. vanha laki). Pisteet jäivät monella hiukan vajaaksi, koska EU-oikeus ja kv-ihmisoikeudet jätettiin ilman mainintaa.

2) Valtiovallan kolmijako – tämä meni yleensä ottaen hyvin ja virheettä. Täydet pisteet jäivät useimmilta saamatta, koska jakoa selostettiin epätarkasti tai ei osattu mainita siitä, ettei se toimi täydellisesti. Moni sekoitti parlamentarismiin tähän väärällä tavalla (parlamentarismi on tietenkin vallanjako-opin perusideoiden kannalta pulmallinen asia, ei vallanjako-oppia täydentävä oppi).

3) Valtion ulkoinen suvereenisuus - tähän vastattiin yleensä ottaen hyvin. Ongelmana oli, että suurin osa vastaajista halusi selostaa myös sisäistä suvereenisuutta, josta seurasi ongelmia siksi, ettei vastaaja osannut erottaa sisäistä ja ulkoista suvereniteettia toisistaan. Pulmat saattoivat johtua siitä, että asiaa käsitellään tenttikirjassa useassa kohtaa eli vastaaminen edellytti usean kohdan tietoaikojen yhdistämistä.

Valtiosääntöoikeuden soveltaminen (10 p)

Tämä tehtävä meni *monella penkin alle*. Noin puolella vastaajista oli suuria ongelmia hahmottaa, että vastauksen ytimen täytyi koskea perusoikeuksien yleisiä rajoituskriteerejä. Suurin osa hylkäyksistä ja alhaisista arvosanoista johtuu epäonnistumisesta tässä kysymyksessä.

Ohjeessa luki muun muassa seuraavasti (alleviivattu kohta erityisesti):

”Huomaat kuitenkin, ettet oikein muista mitä asioita pitää ottaa huomioon, ennen kuin tavallisella lainsäädännöllä voidaan rajoittaa perusoikeuksia. Tehtäväsi on seuraava: kirjoitat itsellesi muistilapun (eli tiiviin esseen) jossa kertaat ne asiat, joita pitää muistaa ottaa huomioon kun otat varsinaiseen asiaan kantaa.”

Tämä oli vinkki siitä, että a) tavallisella lailla ryhdytään toimeen ja b) tavallisella lainsäädännöllä voidaan todellakin rajoittaa perusoikeuksia. Tästä huolimatta monet lähtivät virheellisesti liikkeelle siitä, ettei perusoikeuksia voi ollenkaan rajoittaa tai, että rajoittaminen perustuu vain ja ainoastaan poikkeuslakiin. No ei. *Olisi pitänyt osata soveltaa perusoikeuksien yleisiä rajoituskriteerejä!!!*

Hylätyksi tulleet: kerratkaa Jyränki-Husa teoksesta sivut 403-408 (tämä aines olisi pitänyt osata tiivistää vastaukseen).

Muuta:

Noudattakaa tentaattorin ohjeita. Muutama todella mainiosti tietoa sisältävä esseevastaus soveltavaan kysymykseen tuli hylätyksi tai sai todella vähän pisteitä, koska essee oli jopa kolme sivua pitkä. Ohjeessa luki seuraavasti:

”Voit käyttää tilaa korkeintaan yhden konseptin sivun (yhdelta puolelle kirjoitettuna, joka riville kirjoittaen).”

Älä tällöin ylitä annettua vastaustilaa tai huonosti menee.

Kaksi vinkkiä:

Opettele oikeudenalan peruskäsitteet oikein, niin silloin soveltaminenkin onnistuu helpommin, eikä vastaukseen tule käsitteellistä horjuntaa joka pistää tentaattorin hämilleen – ja aiheuttaa matalat pisteet.

Miettikääpä tentaattorin tehtävää kun näkee seuraavanlaisia hienouksia:

”Perustuslain alapuolella on lakiasetus.”

”Euroopan unionin ihmisoikeustuomioistuin.”

”Hallintovaltaa käyttävät hallintotuomioistuimet, korkeimmassa asteessa korkein hallinto-oikeus.”

”Poikkeuslaki on poikkeuksellinen laki.”

Vältä puhekielisiä tai murteellisia ilmauksia ja ilmaise itseäsi tenttivastauksissa asiallisella juridisella kielellä, joka on siis hyvää ja selkää asiasuomea. Tentaattori ei välttämättä ymmärrä huumorianne, joten älkää ottako riskiä

Tsemppiä!